

اسپرس

Sainfoin - Holy clover

- گیاه علوفه ای چند ساله از خانواده بقولات (3 تا 6 ساله)
- بوته‌ای، چوبی به ارتفاع ۵۰ سانتی‌متر که توسط بذر تکثیر می‌یابد.
- دارای ساقه‌های بسیار متعدد، انشعابات تودرتو، خاردار به صورت بالشتکی به قطر ۶۰ سانتی‌متر دیده می‌شود
- برگ‌های آن مرکب و شامل ۲ تا ۵ جفت برگچه‌های سرنیزه‌ای تا باریک
- هر دو سطح آن بطور پراکنده پوشیده از کرک است
- گوشواره برگ‌ها متصل به هم بوده و ظاهری خشک و چروکیده دارد.

• منشأ آن آسیای جنوب مرکزی

• کشت آن در مناطق مختلف جهان و منجمله ایران رواج داشته

• حداقل 60 گونه از آن در ایران به صورت وحشی وجود دارد.

• بدلیل داشتن ریشه عمیق که شامل ریشه اصلی و ریشه جانبی قوی است
به خشکی مقاوم است

• در اوایل کشت نسبت به سرما کمی حساس است

• گیاهی بیابانی، مقاوم به خشکی و شوری، پر محصول با ارزش
علوفه ای در حد یونجه

• مناسب برای اکو سیستم های خشک و بیابانی

- از نظر ارزش غذایی پایین تر از یونجه و شبدر
- دارای Cp بین 14 الی 18%
- مانند شبدر شیرین در نواحی نامناسب برای رشد گیاهان می توان آن را کاشت
- کوهستانی و سنگلاخ
- باید از بالاتر از سطح زمین برداشت گردد
- گوسفند و بز مشکل ایجاد می کنند

- اسپرس را می توان به طور خالص و یا مخلوط با سایر گیاهان، بطور دستیابش یابوسیله ماشین بذر افشان کشت نمود
- محصول سالانه آن 20 تا 40 تن علوفه تر در هکتار
- 4 تا 7 تن علوفه خشک
- 400 تا 800 کیلوگرم در هکتار بذر
- زمان مناسب برداشت در هنگام 15 - 10 درصد گل دهی مزرعه و با در نظر گرفتن حساسیت طوقه آن
- ارتفاع مناسب برداشت حداقل از 5 سانتی متری سطح خاک است.
- اسپرس خشک علوفه بسیار مرغوبی برای دامها
- به ویژه دامهای شیرده و گوسفند است.

• یک گیاه مفید در تولید عسل

• دارای شهد شیرین جاذب بسیار خوب برای زنبور عسل

• از شهد گل های آن عسل مرغوبی به دست می آید

• این گیاه به دلیل ارزش زینتی نیز مورد توجه می باشد.

زیر گونه های مهم اسپرس

1- اسپرس سنگلاخی (*Onobrychis arenaria*)

در نواحی سنگلاخی رشد کرده و در خاک های آهکی نیز عملکرد مطلوبی دارد
بیشتر در اروپا کشت می شود.

2- اسپرس کوهی (*Onobrychis montana*)

در نواحی کوهی و در خاک های آهکی رشد می کنند.

3- اسپرس زراعی (*Onobrychis sativa*)

اینگونه در زمین های آهکی رشد خوبی ندارد.

امتیازات اسپرس

- عدم ایجاد نفخ در دام که به همین دلیل به عنوان یک گیاه علوفه‌ای برای ایجاد چراگاه ایدئال می‌باشد.

- مقاومت به آفاتی نظیر سر خرطومی ساقه، برگ و ریشه یونجه

- باعث گردیده که در بعضی از مناطق دنیا از جمله آمریکا به علت حمله شدید آفات مذکور در غرب این کشور از این گیاه به عنوان یک گیاه مقاوم استفاده شود.

- مقاومت به سرما از جمله مواردی است که باعث شده تا اسپرس در پاییز به مدت طولانی‌تر از یونجه به رشد خود ادامه دهد و در بهار زودتر فعالیت رویشی خود را آغاز نماید.

- بهبود کیفیت فیزیکی و شیمیایی خاک

- به دلیل داشتن ریشه‌های عمیق باعث شکسته شدن لایه‌های نفوذ ناپذیر زیرین خاک

- دلیل غدد تثبیت ازت، باروری خاک را باعث می‌شود.

- به علت داشتن ریشه‌های عمیق و قدرت استقرار بالا، جهت جلوگیری از فرسایش آبی و بادی خاک در شیب‌های تند قابل استفاده است.

- جذابیت گل‌های این گیاه برای زنبور عسل باعث شده تا در افزایش تولید عسل زنبور داران در مناطق زنبور داری از گیاه استفاده شود.

علوفه های کربو هیدراتی

غلات علوفهای

- مهمترین آن ذرت است
- مقایسه ذرت و یونجه
- پروتیین، سرعت عبور از شکمبه و ارزش غذا بالاتر در یونجه
- انرژی ویک نواختی بیشتر در ذرت و سیلوی ذرت
- انبار کردن راحتتر در سیلوی ذرت
- مشکلات واکنش قهوه های و آتش سوزی در یونجه
- برداشت راحتتر در ذرت

معایب ذرت در مقایسه با یونجه

از نظر پروتئین فقیرتر

املاح معدنی آن کمتر

ویتامینهای آن کمتر

برطرف کردن عیوب سیلوی ذرت آسان است

بهتر است حتی الامکان جایگزین یونجه گردد

نام علمی : zeamays

نام انگلیسی : corn

- ذرت دارای مصرف ، کیفیت و ارزش غذایی بالا
- در سطح وسیعی از جهان و ایران کاشته می شود
- سلطان محصولات کشاورزی

- گیاه مفید که تقریباً کلیه قسمت‌های آن اعم از ساقه ، برگ ، دانه و حتی کاکل و چوب بلال آن مصرف می شود
- بیش از 500 نوع فرآورده های گوناگون از آن بدست می آید

- موارد مصرف ذرت
- در تغذیه انسان 20-25 درصد
- تغذیه دام ها و طیور 70-75 درصد
- مصارف صنعتی و داروسازی 5 درصد
- روغن ذرت ، کنسرو بلال و دانه ذرت به مصارف انسانی می رسد
- دانه ذرت در مرغداری ها و علوفه تر ، خشک ، سیلو شده و کنجاله دانه در دامداری ها
- کاکل آن در داروسازی مصرف می شود

- وجود بیش از 120 میلیون راس دام در ایران
- کمبود تعداد دام وجود ندارد ولی کمبود علوفه
- تحویل زود هنگام دام ها (قبل از رسیدن به وزن استاندارد)
به کشتارگاه ها ، کمبود گوشت قرمز وجود دارد
- ذرت از گیاهان علوفه ای است که به علت خوشخوراکی مورد
علاقه دام و طیور می باشد
- 70 درصد جیره غذایی طیور را تشکیل می دهد .

- ارقام مختلفی دارد ، زودرس ، متوسط رس و دیررس
- pH مناسب خاک 5-7 و به شوری نسبتاً حساس است
- نیازمند به عناصر غذایی اصلی ازت ، فسفر و پتاسیم
- به عناصر غذایی درجه دوم کلسیم ، منیزیم و گوگرد
- و نیز ریز مغذی ها به مقدار کافی و به کمبود روی حساس است
- ارتفاع بیش از 4 متر
- بیش از 9 تن دانه و 100 تن علوفه تر در هکتار تولید می کند
- زمان برداشت بارطوبت 70%
- زمانی که دانه ها از حالت شیری به خمیری تبدیل شوند

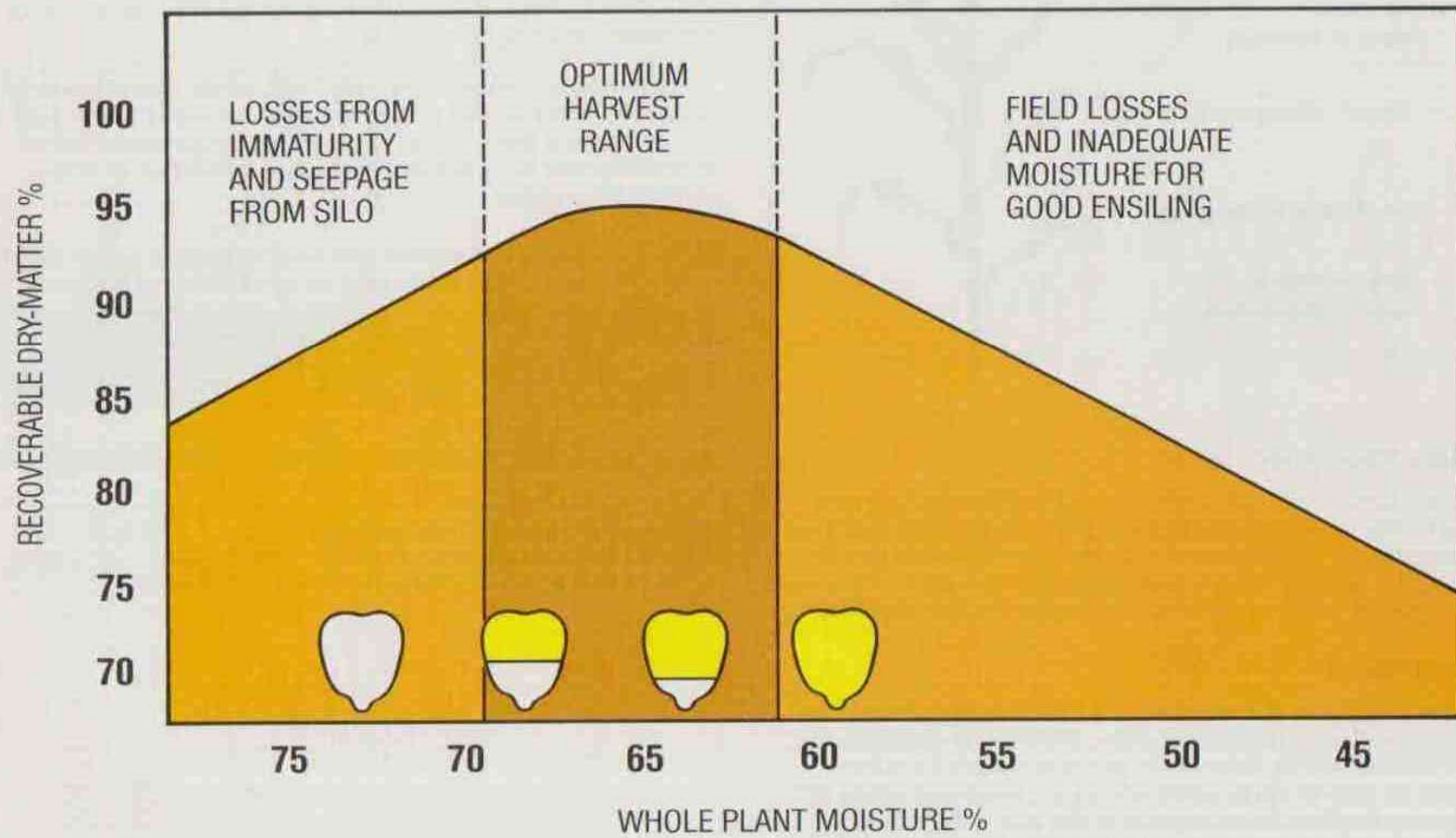

Photo : Hossein Zohrevand

 FARS NEWS AGENCY

Photo : Hossein Zohrevand

